

ПІДГОТОВКА ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ І ПРОПАГАНДА ЗНАНЬ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

*За матеріалами П. М. Цибульова,
першого проректора Інституту інтелектуальної власності і права,
доктора технічних наук*

Місія діяльності Держдепартаменту в сфері пропаганди знань – надання можливості всім зацікавленим особам отримати необхідний для них рівень знань у сфері інтелектуальної власності, забезпечити формування в суспільстві правової культури та поваги до інтелектуальної праці.

Підготовка та підвищення кваліфікації спеціалістів у сфері інтелектуальної власності

В Україні в основному сформовано систему підготовки та підвищення кваліфікації фахівців з питань охорони інтелектуальної власності, яка включає в себе нормативно-правову базу, організаційну систему, методичне і кадрове забезпечення та матеріально-технічну базу.

Станом на 1 січня 2007 року 16 вищих навчальних закладів України отримали ліцензії на право продовження освітньої діяльності, пов'язаної з підготовкою та перепідготовкою фахівців за спеціальністю 7(8).000002 “Інтелектуальна власність” освітньо-кваліфікаційних рівнів спеціаліста і магістра.

Здійснено розробку комплексу навчально-методичного забезпечення за спеціальністю 7(8).000002 Інтелектуальна власність” специфічної категорії підготовки.

Зазначені розробки запроваджено до змісту освіти не тільки в Інституті інтелектуальної власності і права, а й у таких вищих навчальних закладах, як Донецький держав-

ний університет управління, Приазовський державний технічний університет (м. Маріуполь), Тернопільська академія народного господарства, Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту ім. Лазаряна, Національний авіаційний університет (м. Київ), Національний педагогічний університет ім. Драгоманова (м. Київ), Національний технічний університет України “КПІ” (м. Київ) тощо.

Ведеться робота щодо запровадження у вищих навчальних закладах III–IV рівнів акредитації незалежно від їх підпорядкування і форм власності для студентів, які навчаються за освітньо-професійними програмами спеціаліста і магістра, навчальну дисципліну “Інтелектуальна власність”.

На допомогу викладачам дисципліни “Інтелектуальна власність” Академією інтелектуальної власності підготовлено та випущено навчальний посібник “Інтелектуальна власність”.

З метою сприяння кадровому забезпеченню вищих навчальних закладів науково-педагогічними працівниками, які викладають навчальні дисципліни з питань інтелектуальної власності, та підвищення якості підготовки фахівців з інтелектуальної власності ініційовано створення системи підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників у сфері інтелектуальної власності, структура якої затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 27.10.2004 р. № 915, а також розроблено

Вже 10 років поспіль в Інституті інтелектуальної власності і права готують спеціалістів з питань інтелектуальної власності

Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників у сфері інтелектуальної власності, що визначає порядок організації та проведення такої діяльності, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 27.10.2004 року № 821.

Згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 3 грудня 2004 року № 915 Інститут інтелектуальної власності і права включено до Переліку вищих навчальних закладів системи підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників у сфері інтелектуальної власності. Ця система спрямована на здійснення кадрового забезпечення виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 20 жовтня 2004 року № 811 "Про запровадження у вищих навчальних закладах навчальної дисципліни "Інтелектуальна власність".

На замовлення Держдепартаменту Інститут здійснює підвищення кваліфікації фахівців у сфері інтелектуальної власності, у тому числі науково-педагогічних працівників, професійну підготовку кандидатів у патентні повірені і оцінювачів прав інтелектуальної власності (здійснюється відповідно до Угоди про співробітництво з професійної підготовки оцінювачів від 30.08.2004 р. № 570, укладеної з Фондом державного майна України).

За диверсифікованими професійними програмами "Інтелектуальна власність",

"Право інтелектуальної власності", "Економіка інтелектуальної власності", "Маркетинг інтелектуальної власності" і "Створення та експертиза об'єктів промислової власності" професійне вдосконалення у сфері інтелектуальної власності пройшли понад 120 науково-педагогічних працівників з майже 80 вищих навчальних закладів.

У системі безперервної освіти у сфері інтелектуальної власності з метою поширення знань про інтелектуальну власність серед широких мас систем дистанційного навчання за україномовними модулями курсу Академії ВОІВ DL-101 "Загальний курс з питань інтелектуальної власності" розміщено на веб-сайті Інституту.

Однією з найбільш доступних та дієвих способів поширення знань про інтелектуальну власність є проведення конференцій, науково-практичних семінарів, "круглих столів" і нарад. Щорічно в Україні проводиться кілька десятків таких заходів.

Стимулювання творчої активності

У 2004 році було розроблено і затверджено Положення про стипендію Державного департаменту інтелектуальної власності Міністерства освіти і науки України студентам вищих навчальних закладів, які навчаються за спеціальністю 7(8).000002 "Інтелектуальна власність" (наказ МОН від 15.04.2004 р. №311). Від 1 січня 2005 року засновано п'ять

стипендій Держдепартаменту студентам вищих навчальних закладів випускного курсу, які навчаються за спеціальністю 7(8).000002 "Інтелектуальна власність" і найбільше відзначилися в навчальній та науковій роботі.

Крім того, з метою подальшого сприяння підготовці наукових кадрів у сфері інтелектуальної власності та заохочення фахівців і наукових працівників, які досягли найбільш важливих результатів у процесі підготовки та захисту дисертацій, розроблено і затверджено Положення про щорічну премію Державного департаменту інтелектуальної власності в галузі науки (наказ МОН від 01.06.2004 р. №430).

У 2000 році засновано і вперше проведено Всеукраїнський конкурс "Винахід року". Щорічно у конкурсі "Винахід року" беруть участь винахідники з усіх регіонів України.

Починаючи від 2003 року з метою підтримки юних талантів, сприяння їх творчому і науковому становленню та вибору професії у майбутньому Держдепартамент щорічно надає організаційну і технічну допомогу Національному еколого-натуралістичного центру учнівської молоді Міністерства освіти і науки України в проведенні Всеукраїнського тижня юних раціоналізаторів і винахідників "Природа–людина–виробництво–екологія" і Всеукраїнського чемпіонату з інформаційних технологій "Екософт".

Починаючи від 2003 року Держдепартамент разом з Головним управлінням освіти і науки Київської міської державної адміністрації та міським координаційним центром науково-технічної творчості молоді м. Києва з метою популяризації дитячої науково-технічної творчості щорічно бере участь в організації міської виставки-конкурсу науково-технічної творчості учнівської молоді.

Від 2004 року Держдепартамент активно співпрацює з Малою академією наук України. У 2005 році започатковано роботу сайту "Фабрика ідей", створеного з метою виявлен-

ня, підтримки і стимулювання обдарованої учнівської молоді, молодих науковців, винахідників і дослідників.

Регулярно проводяться зустрічі керівництва Держдепартаменту з видатними винахідниками, вченими і представниками у справах інтелектуальної власності (патентними повіреними).

Атестація представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених)

Державним департаментом інтелектуальної власності здійснюється атестація представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), розгляд скарг кандидатів у патентні повірені на рішення Атестаційної комісії Держдепартаменту та розгляд скарг на дії патентних повірених, пов'язані з неналежним виконанням ними їх професійних обов'язків. Крім того, Держдепартамент здійснює ведення Державного реєстру патентних повірених.

З метою вдосконалення порядку атестації представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених) видано наказ Міністерства освіти і науки України від 25.07.2006 № 556 "Щодо питань атестації представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених)". Наказом затверджено новий Порядок атестації патентних повірених. На виконання Положення і відповідно до цього Порядку наказом Держдепартаменту від 08.09.2006 № 101 затверджено "Положення про Атестаційну комісію Держдепартаменту" та прийнято "Порядок складання кваліфікаційних екзаменів кандидатами у представники у справах інтелектуальної власності (патентні повірені)".

Станом на 1 січня 2007 року в Україні зареєстровано 307 патентних повірених, які надають послуги у сфері охорони прав інтелектуальної власності в 19 областях України та Автономній Республіці Крим.